

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

24. maj 2023

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 183 (Alm. del) af 27. april 2023 stillet efter ønske fra Pelle Dragsted (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren oversende en figur, der viser udviklingen i offentligt forbrug pr. bruger og privatforbrug pr. borger for perioden 1970-2022? Ministeren bedes ligeledes oversende de bagvedliggende data i en tabel.

Svar

Det lægges til grund at der med udviklingen i offentligt forbrug pr. bruger forstås udviklingen i det offentlige forbrug sat i relation til den demografiske udvikling (dvs. det demografiske træk). Det demografiske træk tager højde for, at graden af benyttelse af offentlige ydelser varierer på tværs af alder, køn og herkomst. Fx vil børn og unge i højere grad benytte sig af ydelser relateret til uddannelse, mens ældre i højere grad benytter sig af sundhedsvæsenet end eksempelvis personer i den erhvervsaktive alder, *jf. figur 1*.

Der er taget udgangspunkt i en opgørelse, hvor brugen af offentlige velfærdsydelser vægtes med udgangspunkt i den senest tilgængelige opgørelse, som pt. er 2021 (dvs. faste vægte). Denne aldersfordeling er ikke nødvendigvis konstant over tid, og derfor skal det beregnede offentlige forbrug pr. bruger tolkes varsomt.

Udviklingen i offentligt forbrug pr. bruger og privatforbrug pr. borger er vist i *figur 2* og tallene bag er vist i *tabel 1*.

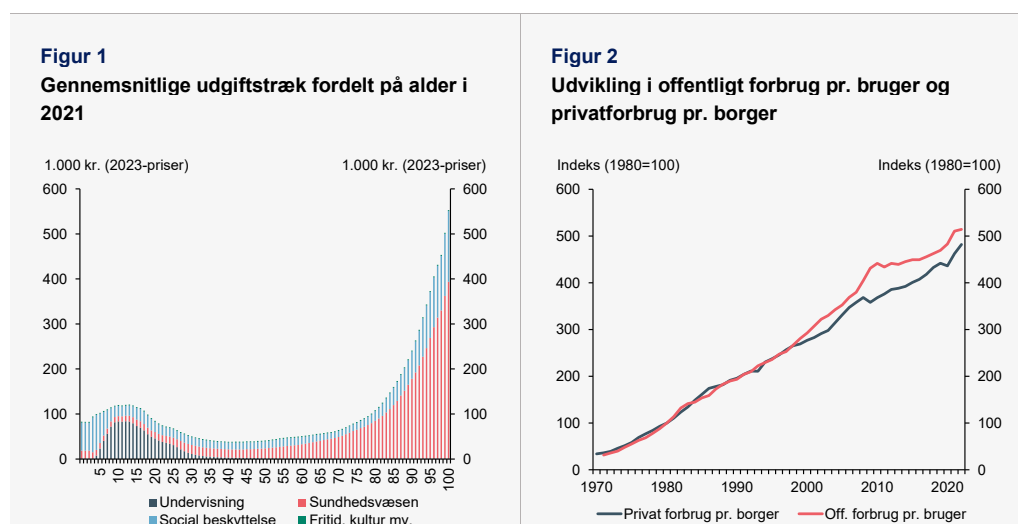
Det bemærkes, at udviklingen er vist ud fra de *nominelle* forbrugsudgifter pr. bruger hhv. borger. Det skal ses i lyset af flere forhold.

For det første foreligger der ikke en opgørelse over produktivitetsudviklingen inden for den offentlige produktion og derigennem det offentlige forbrug i perioden. Der kan derfor ikke meningsfuldt laves en sammenligning af realvæksten i henholdsvis det private og offentlige forbrug over perioden.

For det andet er sammenligning af de nominelle forbrugsudviklinger konsistent med tilgangen i holdbarhedsberegningerne, hvor det beregningstekniske princip

efter 2030 er, at det offentlige forbrug pr. bruger vokser med den nominelle lønstigning i økonomien. Med en uændret befolkningssammensætning (i et *steady state* forløb) svarer dette princip til, at det nominelle offentlige forbrug vokser på linje med det nominelle private forbrug. Det svarer til ”uændrede budgetandele” mellem privat og offentligt forbrug. Det svarer også til, at det offentlige forbrug udgør en konstant andel af BNP (nominelt) og dermed i et *steady state* forløb kan finansieres med en uændret skattebelastning.

For det tredje er det naturligt, at forskellige forbrugskategorier vokser med forskellige reale vækstrater. Det gælder også *inden for* det private forbrug. Typisk er der højere realvækst i forbruget inden for produkter og kategorier med høj produktivitetsvækst (fx IT-udstyr og mange andre varer) end kategorier med lav produktivitetsvækst (fx frisører og mange andre tjenester). Omvendt vil priserne stige mindre for de førstnævnte og mere for de sidstnævnte kategorier. Udviklingen i budgetandelene afhænger af begge disse to modsatrettede effekter¹. Generelt kan det ikke forventes, at det reale forbrug af forskellige kategorier vokser parallelt.

Anm.: Både det offentlige forbrug (ekskl. afskrivninger) og det private forbrug er opgjort nominelt. Det offentlige forbrug pr. bruger er opgjort med udgangspunkt i fordelingen af det gennemsnitlige udgiftstræk pr. alderstrin i 2021. Udviklingen afspejler således udviklingen i en situation med fastholdte relative udgifter på tværs af alderstrin.

Kilde: Danmarks Statistik, *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter*, august 2022 og egne beregninger.

Set over den lange historiske periode fra 1970 til i dag kan det demografiske træk ikke tages som et retvisende mål for antal brugere. Der har fx i perioden været en stigende dækningsgrad inden for blandt andet vuggestuer og børnehaver og videregående uddannelser. Når udgifterne sættes i relation til det demo træk måles de

¹ Udviklingen i budgetandelene inden for det private forbrug vil overordnet afhænge af de relative produktivitetsvækstrater, relative priselasticiteter samt indkomstelasticiteter for forskellige forbrugskategorier, herunder under indflydelse af den løbende fremkomst af nye produkttyper.

derfor i højere grad i forhold til “brugergrundlaget” end det egentlige antal brugere.

Det bemærkes at Danmarks Statistik kun opgør befolkningstal i 5-års intervaller indtil 1971, hvorfor det offentlige forbrug pr. bruger kun er beregnet startende fra 1971.

Tabel 1

Udviklingen i off. forbrug pr. bruger og privatforbruget pr. borger, 1970 til 2022

Indeks (1980=100)	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Privatforbrug pr. borger	34,0	36,4	39,3	46,0	51,6	58,6	69,2	77,0	84,3	93,0	100,0	110,4	123,5	134,4	148,8	161,3	174,1	178,2	182,0	191,3	195,9	204,2	211,3	210,9	230,1	237,4	245,7
Off. forbrug pr. bruger		31,6	35,9	40,2	48,1	55,6	62,9	68,4	78,1	88,0	100,0	113,6	132,1	141,6	144,7	153,7	158,9	173,0	183,0	190,0	193,7	204,2	210,0	222,4	229,5	235,9	247,2
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Privatforbrug pr. borger	256,5	265,5	269,2	276,9	283,1	291,4	298,0	314,7	331,1	347,3	358,3	368,5	358,0	368,2	376,1	385,6	388,3	392,5	400,7	407,4	418,0	432,8	441,7	436,1	462,2	482,1	
Off. forbrug pr. bruger	252,7	266,6	280,8	292,7	307,3	322,2	329,8	342,4	352,6	368,8	379,9	404,4	431,3	441,6	433,5	441,6	439,2	445,3	449,2	449,3	455,7	462,6	469,4	482,8	510,5	514,3	

Anm.: Både det offentlige forbrug (eksl. afskrivninger) og det private forbrug er opgjort nominelt. Kilde: Danmarks Statistik, 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter, august 2022 og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister